

КеАҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

Мектепке дейінгі ұйымдар, орта білім беру ұйымдары басшыларының,
дефектологтарының, педагогтерінің біліктілігін арттыру курсының
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

«Оңалту орталығы жағдайында ерекше білім беруді қажет ететін
балаларды түзету және әлеуметтендіру»

Дайындаған:
КеАҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

Астана қ., 2025ж.

МАЗМҰНЫ

Бөлім 1.	Жалпы ережелер	3
Бөлім 2.	Глоссарий	3
Бөлім 3.	Бағдарламаның тақырыбы	5
Бөлім 4.	Бағдарламаның мақсаты, міндеті және күтілетін нәтижелері	5
Бөлім 5.	Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны	6
Бөлім 6.	Оқу процесін ұйымдастыру	9
Бөлім 7.	Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету	10
Бөлім 8.	Оқу нәтижелерін бағалау	10
Бөлім 9.	Курстан кейінгі сүйемелдеу	11
Бөлім 10.	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	12
Қосымша 1	Қорытынды жұмыстарды бағалау критерийлері	13

1- бөлім. Жалпы ережелер.

Бағдарлама педагогтар мен жалпы орта білім беру ұйымдары басшыларының кәсіби қиындықтары мен қажеттіліктеріне сұрақ қою арқылы анықталған ең сұранысқа ие білімдер кешенін, педагог кадрларды қайта даярлау курсының оқу жұмыс жоспарын, Нормативтік-құқықтық актілердің негізгі ережелері мен талаптары, Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III ҚРЗ, «Білім берудің барлық деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығы, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 28 қыркүйектегі № 508 «Формальды емес білім беретін, танылған ұйымдардың тізбесіне енгізілген ұйымдар беретін формальды емес білім арқылы ересектер алған оқу нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы» бұйрығы., Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 11 қыркүйектегі № 370 «Ересектерге арналған қосымша білім беру ұйымдарының түрлері қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» бұйрықтарын ескере отырып ұсынады.

Дефектологиялық бағыт бүгінгі таңда педагогикада басым бағыттардың бірі болып табылады: оқу орындарында білікті мамандардың белгілі бір тапшылығы бар, ал ерекше көзқарасты қажет ететін балалар саны айтарлықтай жоғары деңгейде қалып отыр. Қысқа мерзімде мұғалім дефектологиялық профиль бойынша барлық қажетті білім мен дағдыларды алған кезде, қысқа мерзімді кәсіптік қайта даярлау курстары жағдайды теңестіруге көмектеседі.

2- бөлім. Глоссарий.

Арнайы педагогика – педагогикалық білімнің құрамдас бір бөлігі болғанына қарамастан, көлемді ғылым саласы (латын тілінен аударғанда *specialis* – туыс, түр) деген мағынаны береді. Нақты түрдегі қабылданған анықтамасы, арнайы педагогика – мүмкіндігі шектеулі тұлғаларға арнайы білім берудің теориясы мен технологиясын зерттейтін ғылым.

Арнаулы (түзету) білім беру мекемелері – мүмкіндігі шектеулі тұлғаларға арналған білім беру мекемелері.

Арнаулы білім беру жағдайлары – мүмкіндігі шектеулі тұлғаларға жалпы білім беру мен кәсіптік білім берудегі арнаулы оқыту мен тәрбие жағдайлары.

АСБ -аутистік спектрдің бұзылуы (ағылш. *autism spectrum disorder, ASD*; оның ішінде ескірген диагноздар: балалар аутизмі, ерте нәрестелік аутизм, атиптік аутизм, Каннердің аутизмі, жоғары функционалды аутизм, қосымша түсіндірулерсіз дамудың алғашқы бұзылуы, баланың ыдырауы және Аспергер

синдромы 1:53) — нейроонтогенетикалық бұзылыс, яғни нәрестелік немесе балалық шақтағы психикалық дамудың бұзылуы, әлеуметтік өзара әрекеттесуді және қоғамдық байланыстарды бастау және қолдау қабілетінің тұрақты жетіспеушілігімен, сондай-ақ шектеулі мүдделермен және жиі қайталанатын мінез-құлық әрекеттерімен сипатталады.

ЕБҚЕ-бұл ерекше білім беруді қажет ететін.

Жалпы сөйлеу тілінің дамымауы – есту қабілеті мен ой-өрісі әдеттегідей дамыған балалардың мағыналық жеке қатысты сөйлеу тілі құрамының компоненттерінің бұзылуынан болатын әртүрлі күрделі тіл кемшіліктері.. Жалпы сөйлеу тілінің дамымауы алалия, афазия, ринолалия, дизартрия сияқты күрделі сөйлеу патологиялардың түрлерінде де байқалады. Жалпы сөйлеу тілінің құрылымын, оның себептерін, бірінші және екінші кемшіліктердің сәйкестігін дұрыс түсіну балаларды арнайы мекемелерге бағыттауда, кемшілікті түзету тәсілдерін дұрыс, әрі тиімді таңдай білу маңыздылық танытады.

Инклюзивті білім беру (ағылш. inclusion-білім беруді, бірлесіп оқытуды қамтитын қосу) - қолда бар физикалық, зияткерлік, әлеуметтік, эмоционалдық, тілдік және басқа да ерекшеліктеріне қарамастан, әрбір адамға жалпы білім беру мекемелерінде оқуға мүмкіндік берілетін оқыту нысаны.

Компенсация – (лат. compensatio – өтеу, теңдестіру, толықтыру, орнын басу) – организмнің бұзылған немесе толық дамымаған қызметтерін алмастыру, толықтыру, орнын толықтыру немесе қайта құру. Бұл жүре иеленген немесе туа біткен кемістіктердің нәтижесінде пайда болған организмнің күрделі, әр алуан үрдісі.

Коррекция – (лат. correction – түзеу) – балалардың психикалық және дене дамуының кемшіліктерін түзетуге немесе оның салдарын жеңілдетуге бағытталған педагогикалық шаралар жүйесі.

Логопедия-бұл сөйлеудің бұзылуы, олардың алдын-алу, анықтау және арнайы оқыту мен тәрбиелеу арқылы жою тәсілдері туралы арнайы педагогикалық ғылым. Бұл арнайы педагогиканың бөлімдерінің бірі.

Сурдопедагогика - есту кемістіктері бар балаларды тәрбиелеу және оқыту туралы ғылым.

Тифлопедагогика (гр. typhlos – соқыр және педагогика) – педагогика ғылымының көру қабілеті бұзылған балаларды оқыту және тәрбиелеу жөніндегі саласы.

Олигофренопедагогика - ақыл-ой дамуынан қалып қойған балаларды тәрбиелеу мен оқыту туралы ғылым.

Психикалық дамуында тежелуі бар балалар – әдетте ұзақ уақытта әр түрлі себептегі науқастар салдарынан, түрлі созылмалы аурулардан, туа біткен және жүре пайда болған соматикалық жүйедегі ақаулардан, балалар неврозынан жапа шеккендер. Психикалық тежелген балаларды жан-жақты зерттеу 1960 жылдардан басталды: осы жылдары енгізілген міндетті орта білім беру

жүйесіндегі өзгерістер, жалпы білім беретін мектептердің бағдарламаларының күрделенуі көптеген балалардың сабақ үлгерімін төмендетті. Тіптен кейбіреулері бағдарламаны игере алмайды, білім сапасы төмендей бастады.

3- бөлім. Бағдарламаның тақырыбы.

Қазіргі уақытта жалпы орта білім беру ұйымдарының педагогтары мен басшыларының негізгі міндеттері: білім беру ұйымдарындағы арнайы білім беруді реттейтін нормативтік құқықтық актілерді зерделеу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларға теориялық және әдістемелік білім беру мен дамытуды білу; психологиялық-педагогикалық қамтамасыз ету, түзету-дамыта оқыту, үйде оқыту, жеке білім беру бағдарламасын құрастыру технологияларының іскерліктері мен дағдыларын қолдану; ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың оқу жетістіктерін критериалды бағалау дағдыларын қолдану.

Бағдарлама педагогтар мен жалпы орта білім беру ұйымдары басшыларының кәсіби қиындықтары мен қажеттіліктеріне сұрақ қою арқылы анықталған ең сұранысқа ие білімдер кешенін ұсынады: арнайы білім берудің нормативтік-құқықтық негіздері, оқытудың түзету құрамдас бөлігін жүзеге асыру ерекшеліктері; ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларға арналған оқу жоспары.

4-бөлім. Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері.

Бағдарламаның мақсаты –оңалту орталықтарында, арнайы (түзету) мектептер мен балабақшаларда, инклюзивті білім беруде және т. б. жұмыс істеу үшін сұранысқа ие білім беру, әлеуметтік қорғау, отбасылық және жастар саясаты, денсаулық сақтау жүйесі үшін мамандарды кәсіптік қайта даярлау.

Мақсатқа жету үшін келесі міндеттер айқындалады:

- 1) білім беру ұйымдарындағы арнайы білім беруді реттейтін нормативтік құқықтық актілерді зерделеу;
- 2) оңалту орталығында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды түзету және әлеуметтендіру туралы білімдерін кеңейту;
- 3) Түзету-әдістемелік жұмысында мамандардың заманауи-әдістерді қолдана білуі;
- 4) Дефектолог маманының танымдық-әлеуметтік белсенділікті ерекше қажет ететін балаларды дамытуда өз жұмысын жоспарлай алуы;

Курсты аяқтағаннан кейін мектепке дейінгі ұйымдардың, орта білім беру ұйымдарының, түзету мектептерінің, оңалту орталықтарының, ПМПК педагогтары курсты аяқтағаннан кейін:

- 1) арнайы білім беру саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарын, нормативтік құқықтық актілерді, білім алушылардың ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, ерекше жағдайлар жасау үшін түзеу-педагогикалық жұмысты жоспарлаудың ерекшеліктері мен мазмұнын, критерийлерге қойылатын талаптарды біледі;
- 2) Оңалту орталығында ерекше білім беруді қажет ететін балаларды түзету және әлеуметтендіру барысында жұмыс жасауды біледі;
- 3) Түзету жұмысы барысында дефектологтар заманауи әдістерді қолдана біледі
- 4) Дефектолог маманының танымдық-әлеуметтік белсенділікті ерекше қажет ететін балаларды дамытуда өз жұмысын жоспарлай алады;

5-бөлім. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны.

Тыңдаушыда белгіленген мақсат пен міндеттерге сәйкес келетін кәсіби білімді, дағдыларды қалыптастыру үшін бағдарламаның мазмұны 4 модульді меңгеруді қамтамасыз етеді:

- 1) Нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету;
- 2) Ерекше білім беруді қажет ететін балаларды оңалту орталығында түзету және әлеуметтендіру;
- 3) Түзету жұмысы барысында дефектологтар заманауи әдістерді қолдануы;
- 4) Танымдық және әлеуметтік белсенділікті ерекше қажет ететін балалардың дамуындағы дефектологтың алатын орны;

1- Модуль. Нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету.

Бұл модульде педагогикалық кадрлардың дефектология бойынша нормативтік-құқықтық құжаттарға талдау жасалады. Нормативтік-құқықтық актілердің негізгі ережелері мен талаптары, Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-ІІІ ҚРЗ, «Білім берудің барлық деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығы, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 28 қыркүйектегі № 508 «Формальды емес білім беретін, танылған ұйымдардың тізбесіне енгізілген ұйымдар беретін формальды емес білім арқылы ересектер алған оқу нәтижелерін тану қағидаларын бекіту

туралы» бұйрыға, ЕБҚЕ балаларға арналған бұйрықтар бойынша қарастырылады.

2-Модуль. Оңалту орталығы жағдайында ерекше білім беруді қажет ететін балаларды түзету және әлеуметтендіру

Бұл модульде арнайы маманның кәсіби іскерлігін дамыту бойынша әдістер, ерекше білімді қажет ететін балалармен түзете- дамыту барысында әдістемелік жұмысты ұйымдастыра білуді, педагогикалық іс-әрекетті басқаруды қарастырады.

3-Модуль. Түзету-әдістемелік жұмысында мамандардың заманауи-әдістерді қолдана білуі

Бұл модульде дефектологтың ерекше қажеттіліктері бар балалармен коррекциялық жұмысындағы әр түрлі әдістердің қажеттілігі және оларды ерекше балаларды түзетуде дұрыс қолдану туралы ақпарат берілген.

4- Модуль. Танымдық және әлеуметтік белсенділікті ерекше қажет ететін балалардың дамуындағы дефектологтың алатын орны

Бұл модульде ЦП диагнозы қойылған балалар және оның жиі кездесетін түрлері, сондай-ақ жұмыс әдістері туралы ақпарат берілген. Мектеп жасында арнайы білім беруді қажет ететін балаларды оқыту үдерісіндегі даму жолдары; Өртүрлі мүмкіндігі шектеулі балалардың ата-аналарына, олардың әлеуметтенуіне және танымдық белсенділігіне қатысты ұсыныстар беру;

Бағдарлама жоспары:

№	Сабақтың тақырыбы	Теориялық сабақтар	Практикалық жұмыс	Барлығы	Өткізу түрі
1	2	3	4	5	6
1- Модуль. Нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету					
<i>Оқытудан күтілетін нәтижелер:</i> педагог кадрлардың кәсіби құзыреттілігін арттыру есебінен білім сапасын реттейтін мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарын білу.					

КеАҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

1.1	Қазақстан Республикасының білім мен ғылымды дамытудың 2020-2025 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы	2	2	4	Слайд-презентация
1.2	Арнайы білім беру ұйымдары түрлерінің қызметінің үлгілік қағидалары	2	2	4	Слайд-презентация
Барлығы:		8			
2- Модуль. Оңалту орталығы жағдайында ерекше білім беруді қажет ететін балаларды түзету және әлеуметтендіру					
Оқытудан күтілетін нәтижелер: Дефектология саласы бойынша жалпы білімін көрсетеді, салаларын талдай алады, оқушының білім деңгейін болжау және бағалау кезінде интенсивті бағалау әдісін қолданып, дидактикалық материалды баланың мүмкіндігіне сәйкес дұрыс пайдалана алады. Аутизм туралы білімін көрсетеді, негізгі классификациясын ажыратады, дүниежүзілік оқуға үйрету әдістерімен танысады.					
2.1	Ерекше қажеттіліктері бар балалармен жүргізілетін алғашқы диагностика	3	4	7	Слайд-презентация
2.2	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оңалтудағы дефектологтың рөлі	3	4	7	Сұрақ-жауап
2.3	Мінез-құлық ақаулары бар балаларды оңалту жолдары (аутизм)	6	8	14	Слайд-презентация
Барлығы:		28			
3- Модуль. Түзету-әдістемелік жұмысында мамандардың заманауи-әдістерді қолдана білуі					
Оқытудан күтілетін нәтижелер: Ерекше білімді қажет ететін балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу ерекшеліктерімен танысады.					
3.1	Түзету жұмыстарындағы кинезиологиялық әдістің пайдасы	3	4	7	Слайд-презентация
3.2	Түзету жұмысындағы сенсорлық интеграцияның маңызы	3	4	7	Сұрақ-жауап
3.3	Ұсақ және жалпы моториканы дамыту арқылы қабылдауды жетілдіру	3	4	7	Слайд-презентация
Барлығы:		21			
4- Модуль Танымдық және әлеуметтік белсенділікті ерекше қажет ететін балалардың дамуындағы дефектологтың алатын орны					

<i>Оқытудан күтілетін нәтижелер:</i> Ерекше қажеттіліктері бар балалардың танымдық және әлеуметтік әрекеттерін дамыту үшін білім беру бағдарламалары мен оқу жоспарларын құруды қамтамасыз етеді.					
4.1	ЦП балалардың танымдық қабілеттерін дамыту	3	4	7	Слайд-презентация
4.2	Ерекше қажеттіліктері бар мектеп жасындағы балалардың дамуы	3	4	7	Сұрақ-жауап
4.3	Өртүрлі бұзылыстары бар балалардың ата-аналарына арналған ұсыныстар	2	3	5	Слайд-презентация
Барлығы:		19			
Жобаны қорғау		2			
Қорытынды тестілеу		2			
Барлығы:		80			

6- Бөлім. Оқу процесін ұйымдастыру

Біліктілікті арттыру курстары білім беру бағдарламаларын әзірлеуді, келісуді және бекітуді, сондай-ақ педагогтердің қызметін курстан кейінгі сүйемелдеуді және білім беру бағдарламаларының тиімділігіне мониторингті, біліктілікті арттыру курстарын ұйымдастыру мен өткізуді регламенттейтін Ережеге сәйкес ұйымдастырылады:

1) еңбек қызметінен қол үзбей (оның ішінде қашықтықтан оқыту тәсілімен);

2) жалақысын сақтай отырып, еңбек қызметінен қол үзіп (оның ішінде қашықтықтан оқыту тәсілімен);

3) аралас (қашықтықтан оқытуды қолдана отырып, күндізгі).

Курсты өткізу кезеңінде жеке дәрістер оқуға және практикалық сабақтарды жүргізуге ұйым әдіскерлерді, педагогтарды, білім беру ұйымдарының басшыларын, практикаларды, өндірістік кәсіпорындардың мамандарын, өңірлік кәсіпкерлер палаталарының, жұмыс берушілер қауымдастықтарының өкілдерін тартады.

Оқу процесі оқу жоспарымен, жылдық кестемен, ұйымның сабақ кестесімен реттеледі.

Курстың ұзақтығы: 80 сағат

Біліктілікті арттыру курсының оқу процесін ұйымдастыру шарттары:

1) белгіленген оқу жоспарына, сабақ кестесіне сәйкес оқуға;

2) оқу тәртібі мен мінез-құлық нормаларын сақтауға, оның ішінде профессор-оқытушылар құрамына және басқа да білім алушыларға құрмет көрсетуге, олардың ар-намысы мен қадір-қасиетіне қол сұғпауға;

3) біліктілікті арттыру курсының кестесіне сәйкес барлық сабақтардың кемінде 80% - қатысуға;

4) алынған ең жоғары балдың кемінде 50% көлемінде қорытынды тестілеуден өтуге міндетті.

7-бөлім. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету әдістемелік ұсынымдардың мынадай құрылымын қамтиды:

1) дәріс кешені:

- дәріс тезистері
- иллюстрациялық материал
- әдебиет
- бақылау сұрақтары (кері байланыс).

2) практикалық сабақтар:

- мақсат
- оқыту міндеттері
- тақырыптың негізгі сұрақтары
- түпкілікті нәтижелерге қол жеткізу үшін оқытудың негізгі нысандары/әдістері/технологиялары

- әдебиет
- бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

3) өзіндік жұмыс:

- тапсырмалар
- орындау/ бағалау нысаны (реферат, презентация, тапсырмалар, тесттер,
- тапсыру мерзімі
- әдебиет
- бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

8- бөлім. Оқу нәтижелерін бағалау

Оқыту нәтижелерін бағалау жобаны қорғау, тестілеу нысанында жүргізіледі (1-қосымша).

Жобаны қорғау жеке жұмыс түрінде өтеді. Әр тыңдаушы өз жобасын дайындайды.

Өзіндік жұмыс барысында тыңдаушылар қызметті жоспарлауды, ұйымдастыруды және талдауды көздейтін жеке тапсырманы орындайды.

Қорытынды тестілеу біліктілікті арттыру курстары бағдарламасының мазмұны бойынша сұрақтарға жауаптарды қамтиды. Қорытынды тестілеу үшін ең жоғары балл - 100 балл, ең аз - 50 балл.

50 және одан көп балл алған тыңдаушыға сертификат беріледі. Әйтпесе, біліктілікті арттыру курсын тыңдау туралы анықтама беріледі.

Сертификат алмаған тыңдаушылардың мүмкіндігі бар:

- 1) жылына бір реттен артық емес білімді қайта бағалауға;
- 2) тыңдаушылардың келесі ағымымен білімді қайта бағалауға;
- 3) ағымдағы жыл ішінде дәлелді себептермен бір ағыннан екінші ағынға ауыстыруға құқылы.

4) растайтын құжаттарды ұсына отырып, дәлелді себеппен үзілген курсты аяқтауға құқылы.

Біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасына сәйкес қорытынды бағалаудан сәтті өткен тыңдаушыларға тақырып пен сағат көлемі көрсетілген біліктілікті арттыру курстарының тақырыбы бойынша сертификат беріледі

9 - бөлім. Курстан кейінгі сүйемелдеу

Курстан кейінгі сүйемелдеу білім беру бағдарламаларын әзірлеуді, келісуді және бекітуді, сондай-ақ педагогтердің қызметін курстан кейінгі сүйемелдеуді және білім беру бағдарламаларының тиімділігіне мониторингті, біліктілікті арттыру курстарын ұйымдастыру мен өткізуді регламенттейтін ережеге сәйкес ұйымдастырылады.

Курстан кейінгі қолдаудың мазмұны біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламаларының мақсаттарымен, міндеттерімен және күтілетін нәтижелерімен анықталады.

Педагог қызметін курстан кейінгі сүйемелдеуді жүргізу нысандарына мыналар жатады:

- 1) тыңдаушыларға олардың педагогикалық, зерттеу және рефлексивті қызметінде әдістемелік, консультациялық көмек көрсету;
- 2) педагогикалық және зерттеу қызметінің нәтижелерін жариялауды дайындауда консультациялық көмек көрсету;
- 3) педагогтердің кәсіби қоғамдастықтарының жұмысын ұйымдастыру және қолдау, оның ішінде тәжірибе алмасу жөніндегі іс-шараларды (конкурстар, конференциялар, семинарлар, дөңгелек үстелдер және басқа да білім беру іс-шаралары) өткізу.

Курстан кейінгі сүйемелдеу нәтижелерін талдау және білім беру бағдарламаларының тиімділігіне мониторинг үш жылда кемінде 1 (бір) рет жүргізіледі.

10- бөлім. Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі
Негізгі әдебиеттер тізімі:

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы;
2. «Қазақстан Республикасындағы Бала құқықтары туралы» Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 8 тамыздағы №345 Заңы;
3. Бенилова с. Ю., Давидович Л. А., Микляева Н. В. Мектепке дейінгі дефектология. Балалардағы даму бұзылыстарының ерте кешенді алдын-алу (заманауи тәсілдер). - Мәскеу, Парадигма, 2012. - 635 с.
4. Богданова Т. Г. Сурдопсихология: оқу. жоғары оқу орындарына арналған нұсқаулық. - М.: Academia, 2002. - 221 Б.
5. Боскис Р. М. саңырау және нашар еститін балалар. - М.: Кеңес. спорт, 2004. – 304 б.
6. Брамбринг М. отбасында жас соқыр баланы тәрбиелеу. - М.: Academia, 2003. - 142 б.
7. Быкова Л.М., Горбунова Е. А., Зыкова Т. с., Носкова л. п. саңыраулар мектебінде орыс тілін оқыту әдістемесі. - Мәскеу, Владос, 2002. - 400 с.
8. Варенова т. в. ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың дамуын түзету. - Мәскеу, Форум, 2012. - 272 с.
9. Зияткерлік дамуы бұзылған балаларды оқыту: (олигофренопедагогика) / ред. б. п. Пузанова; автор. Б. п. Пузанов және басқалар-2-ші басылым., стереотип. - М.: Academia, 2006. - 269 Б.
10. Зағиптарды кеңістіктік бағдарлауға үйрету: әдіс. тифлопедагогтар мен әлеуметтік қызметкерлер үшін ұсыныстар. мекемелер / құрам . В.Ф. Миллер. – Бийск: БГПУ, 2005. - 80 б.
11. Олигофренопедагогика / Л. М. Шипицына, В. М. Сорокин, Ю. Б. Зеленская және т.б.; ред. Л. М. Шипицына. - М.: "Академия" баспа орталығы, 2011. — 336 б.

Список дополнительной литературы:

1. М. Е. Ұстаздар Логопедия. 2 кітапта. Кітап 2. - Мәскеу, Владос-Пресс, КДУ, 2013. - 294 с.
2. Арнайы педагогика / жалпы ред. О. в. Елецкая. – М.: ВЛАДОС баспасы, 2019. – 478 Б.

Қорытынды жұмыстарды бағалау критерийлері

Өзіндік жұмысты бағалау критерийлері:

Курстың даму деңгейін анықтау үшін келесі параметрлер қолданылады:

- 1) оқытылатын модуль бойынша оқу материалының мазмұнын игеру;
- 2) зерттелетін материалды практикалық қолдану;
- 3) ақпаратты талдау және синтездеу;
- 5) қорытынды жасай білу.

Тыңдаушылардың өзіндік жұмысты орындау бойынша білімдерін бағалау балдарды бес балдық жүйеге ауыстыру арқылы жүзеге асырылады:

- 1) «Өте жақсы»: 9-10 балл (85-100%);
- 2) «Жақсы»: 7-8 балл (75-84%);
- 3) «қанағаттанарлық»: 5-6 балл (50 - 74%).

Жобаны бағалау критерийлері

Курстың даму деңгейін анықтау үшін келесі параметрлер қолданылады:

- 1) жобаның негіздемесі;
- 2) жобалық идеяның креативтілігі;
- 3) жобаны іске асыру жоспары;
- 4) алған білімдерін көрсету;
- 5) әлеуетті нәтижелілік.

Жобаның құрылымы

Бір жобалық тақырыпта 4-5 тыңдаушыдан тұратын топ жұмыс істейді. Әр топ өз жобасын дайындайды.

Жоба келесі құрылымдық элементтерден тұрады:

- 1) титул парағы (ұйымның атауы, әзірлеушінің Т.А. Ә., жылы, қаласы көрсетіледі).
- 2) Мазмұны (Кіріспе, Негізгі бөлім, қорытынды, қосымша).
- 3) кіріспе (таңдалған тақырыптың өзектілігі, жұмыстың мақсаттары мен міндеттері, негізгі проблеманы тұжырымдау және қысқаша сипаттау негіздемесі беріледі).
- 4) Негізгі бөлім (кіріспеден қойылған мәселе ашылады, қолда бар тиімді практиканың көздері мен материалдарында жобалық идея баяндалады, жобаны іске асырудың іс-қимылдары (кезеңдері) жоспарланады, жобаны бағалау критерийлері, көрсеткіштері, индикаторлары және оның болашақ дамытушы, оқытушы, қалыптастырушы әсері айқындалады.

5) қорытынды (жобаның тәуекелдері тіркеледі, жалпылау жасалады немесе зерттеу нәтижелерін нақты пайдалану бойынша практикалық ұсынымдар беріледі).

- 6) пайдаланылған көздердің тізімі.
- 7) қосымшалар (қажет болған жағдайда).
- 8) слайд түріндегі Презентация.

Жобаны бағалау критерийлері:

- 1) жобаның негіздемесі;
- 2) жобалық идеяның креативтілігі;
- 3) жобаны іске асыру жоспары;
- 4) алған білімдерін көрсету;
- 5) әлеуетті нәтижелілік.

КеАҚ «Ұлттық балаларды оңалту орталығы»

Жобаның бағалау парағы

	Критерийлер	Ұпайлар	Пікірлер орны
1	Зерттеу мәселесін тұжырымдау		
2	Қойылған проблемалардың, мақсаттар мен міндеттердің сәйкестігі		
3	жоба тақырыбы		
4	Жобада инновациялық тәсілдерді қолдану,		
5	Жаңалық		
6	Жобаны іске асыру кезеңдерінің құрылымдылығы		
	логика, жүйелілік, толықтық		

Жобалық жұмыстың тұсаукесерін бағалау үшін келесі критерийлер бөлінеді:

0 балл-іске асырылмаған;

1 балл – ішінара іске асырылды;

2 балл-толық іске асырылды.

Жоба бойынша ең жоғары балл саны-12 балл.

Жұмыс үшін балл сомаларын дәстүрлі бағалау нормаларына аударуды келесі схема бойынша жүзеге асыруды ұсынамыз:

«5» (өте жақсы) бағасы 11-12 балл сомасына қойылады.

«4» ұпайы (жақсы) 8-10 баллға сәйкес келеді.

«3» (қанағаттанарлық) балл 6-7 балл сомасына сәйкес келеді.

Тестілеуді бағалау критерийлері

№	Модульдердің атауы	Сағат саны	Сұрақтар саны
1.	Модуль1.Нормативтік-құқықтық қамтамасыз ету	8	10
2.	Модуль2.Арнайы білім беру жағдайларын ұйымдастыру	25	15
3.	Модуль3.Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу	25	15
4.	Модуль4. Арнайы білім беру жүйесі	18	10
5.	Қорытынды тестілеу	4	
	Барлығы	80	50

Ұпайларды (Балдарды) бағалау шкаласы

баға	Орындалу шегі%	Балдар (ұпайлар)
5	90%-100%	29-35
4	75-89%	23-28
3	50-74%	15-22
2	50% аз емес	20 балдан аз емес